

General Certificate of Education
Advanced Subsidiary Examination
June 2011

Punjabi

PANJ1

Unit 1 Reading and Writing

Insert

Text to be used when answering Section 1

Text for use with **Section 1**

(ੴ)

ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ?

ਅੱਜ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਨ੍ਹ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੁਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ, ਖੁੰਭਾਂ ਉਗਾਉਣ ਅਤੇ ਡੇਅਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੁਲਾਂਘਾਂ ਪੁੱਟਣ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਪਰ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਚੰਗਾ ਮੁੱਲ ਨਾ ਪੈਣਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਰੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ । ਕਿਸਾਨਾਂ ਸਿਰ ਕਰਜ਼ੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖਰਚ ਵਧਾ ਰਹੀ ਹੈ ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਕੇ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ । ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਘਟਾ ਕੇ ਆਮਦਨੀ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਉਚਿਤ ਫਸਲ ਦੀ ਚੋਣ, ਬਿਜਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਫਸਲ ਬੀਜਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬਾਰੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਘੱਟ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਸਤੇ ਟਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਰੱਖਣਾ ਲਾਹੌਰੰਦ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜੁਲ ਕੇ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ।

Text for use with **Section 1**

(अ)

ਮੁਸੀਬਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਪੌਲੀਬੀਨ

ਪੌਲੀਬੀਨ ਦੇ ਲਿਫਾਫਿਆਂ ਦਾ ਗੰਦ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਖਤਰਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਖੂੰਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੌਲੀਬੀਨ ਦੇ ਲਿਫਾਫੇ ਖਿਲਾਰੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀਆਂ ਰੈਸਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਲਈ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਪਸੂ ਪੌਲੀਬੀਨ ਦੇ ਲਿਫਾਫੇ ਖਾ ਲੈਣ ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਬਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਈ ਸਾਲ ਗਲਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੌਲੀਬੀਨ ਵਿੱਚ ਪੈਕ ਕੀਤੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੌਲੀਬੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ, ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਰਸਾਇਨਕ ਤੱਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਵਾਸਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਪੌਲੀਬੀਨ ਤੋਂ ਵਧ ਰਹੇ ਜ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੌਲੀਬੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਵੇ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਗਲ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪੌਲੀਬੀਨ ਸਸਤੇ ਮੁੱਲ ਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇ।

There are no questions printed on this page